

عقائد اسلامیه

* مکاتب ابتدائیه نیک ایکنچی منقذ طلبه سی اوچون *

محرری: احمد هادی مقصودی

اوشبوکتیب ملا عبد الله نیک دور

هر حقوقی محررینه مخصوصندر *

Дозволено цензурою С-Петербургъ 14 Августа 1899

Казань Типо-Литографія наследниковъ М. Чиркова

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دین

- (س) دین نه دیه کدو ؟
- (ج) الله تعالی نك بند لر گه ییمارگان حکملری دیمکدر.
- (س) الله تعالی نك لر گه نیند این حکملر بیبار مشدر ؟
- (ج) بند لر نك دنیماده و آخر تد ایز گو زاحتا ککه ایر شمکاری او کیرا کلی بولغان حکملر ییمار مشدر.
- (س) اول حکملر ده نیند این اشار بیان قیلنمشدر ؟
- (ج) بعض اشار فی قیلو بر له بو یور لهش و بعض اشار فی قیلو دان طیمیل.
- (س) الله تعالی دین حکملرینی بند لر گه فی رو شچه باند مشدر ؟
- (ج) الله تعالی کشیلر نك آراسند ان بعضلرینی پیغمبر قیلنمشدر .
- بند لر گه دین او گراتمک او چون ایلچی قیلنمشدر . شول پیغمبر (جبرائیل) اسملی بر فرشته آرقلی هر بر دین حکملرینی آکلر و بند لر گه او گرانور گه قوشه مشدر . بس شوند ان صوگ پیغمبر کشیلر گه او گراته مشدر در .

دین اسلام

- (س) بز نك دینهن قایو دیندر ؟
- (ج) اسلام دینیدر .
- (س) اسلام دینی قایسی پیغمبر گه کیله مشدر

پیغمبر لر نك حسابی

(حضرت آدم زمانندن بیرلی دنیاغه نیچه پیغمبر کیلمشدر
 بیک کوب پیغمبر لر کیلمشدر، حسابی تعییننا معلوم توکلدر
 جهوعی ایکی یوزیکرمی دورت منک قدر پیغمبر کیلمشدر دیگان
 روایتلر باردر (الله اعلم)

پیغمبر لر نك هر قایوسی بزرگه معلومی یاکه معلوم توکلوی ؟
 هر قایوسی بزرگه معلوم توکلدر. بزرگه قرآنده یا حدیثلر ده
 منکور بولغانلاری غنه معلومدر.

قرآنده نیچه پیغمبر نك اسمی منکوردر ؟
 قرآنده یکر می بیش پیغمبر نك اسمی منکوردر.
 قرآنده منکور بولغان پیغمبر لر کیلدر ؟

۱۰ ۰۲ ۰۳ ۰۴ ۰۵ ۰۶ ۰۷ ۰۸ ۰۹ ۱۰
 آدم، ادریس، نوح، هود، صالح، ابراهیم، لوط، اسماعیل
 سحاق، یعقوب، یوسف، ایوب، شعیب، موسی، هارون

۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰
 اود، سلیمان، یونس، الیاس، الیسع، ذوالکفل، زکریا
 عیسی، محمد (علیهم الصلوٰة والسلام) حضرت تلریدر.

دخی (عزیز، لقمان، ذوالقرنین) حضرتلر نك اسملری ده
 آنده منکوردر. لکن آلار نك حقیقی پیغمبر بولو چیلقلاری
 یقیننا) معلوم توکلدر. آلارنی بعض عالملر پیغمبر لر جهله سننن
 حساب قیلمش و بعضلاری ایزگی و تقوی اولیا لر جهله سننن
 حساب قیلمشدر لار.

نده منکور بولم یچه اسملری معلوم بولغان پیغمبر لر بار میدر ؟
 در مثلاً (شیث، یوشع، خضر، بشر، دانیال، اشوئیل

- اشعيا، ارميا، حزقيال، جرجيس، حبقوق، هنظله) اسملى پيغمبر
 لرنك اسملى حد يئارده وتاريخ كتابلارنده بيان قيلنمشد.
 (س) ايك اولكى پيغمبر كيمدر؟
 (ج) حضرت آدم عليه السلام.
 (س) ايك صوغقى و آخرقى پيغمبر كيمدر؟
 (ج) بزنك پيغمبر من محمد صلى الله عليه وسلم در.
 (س) محمد صلى الله عليه وسلم دن صوغق ينه پيغمبر كيملر چك كيمدر؟
 (ج) يوق ايهدى قيامت كونينه قدر دنياغه هيچ پيغمبر كيملر چك توكلدر.
 محمد عليه السلام آخر زمان پيغمبر يدر. اذك دينى يعنى اسلام دينى
 قيامت كونينه قدر باقى قالاچقدر.

معلوم اوله كه جميع پيغمبر لرنك احوالى (تاريخ انبيا) كتابلارنده
 تفصيلا بيان قيلنمشد. ديانتملى مسلمانلارنك هر قايسينه ياخشى وزور
 تواريخ انبيا كتابلارينى آلوب دائما اوقوب جميع انبيازك حاللرينى
 بلور مق تيمشايدر.

الله تعالى نك مقلس كتابلارى

- (س) الله تعالى نك كتابلارى نيند اين كتابلاردر؟
 (ج) الله تعالى اوزينك پيغمبرلرينه يبارگان كتابلاريدر.
 (س) اول كتابلارنى الله تعالى پيغمبرلرينه ني اوچون يبار مشدر؟
 (ج) شول كتابلارده يازلغان دين و شريعت كملرينى قوملرينه
 اوگراتسونلر اوچون يبار مشدر.
 (س) پيغمبر لر كه الله تعالى دن نيچه كتاب كيملر مشدر؟
 (ج) مجهوعى يوزده دورن كتاب كيملر مشدر.
 (س) قايسى پيغمبر لر كه كتابلار كيملر و هر برينه نيچه شول كتاب كيملر مشدر؟
 (ج) آدم عليه السلام كه اون كاغذ، شيث عليه السلام كه ايللى كاغذ، ادريس
 عليه السلام كه او توز كاغذ، ابراهيم عليه السلام كه اون كاغذ كيملر مشدر.
 اوشبو يوز كاغذ يوز كتابقه حساب قيلنمهدر.
 ودخى موسى عليه السلام كه (تورات) اسملى كتاب، داود عليه

السلام گه (زبور) اسملی کتاب ، عیسی علیه السلام گه (انجیل)
اسملی کتاب ، محمد صلی الله علیه وسلم گه (قرآن) اسملی کتاب کیلمشدر .
(اوشبوک کتابلارده فی لر یازلمشدر ؟)

(هر تورلی وعظ و نصیحت لر ، تورلی فائده لی قصه لار ، دعا و عبادت
اوچون کیراک بولاچق سوزلر و آدم بالالری نك دنیاده و آخر تنده
ایزگی راحتلکاری اوچون کیراکلی حکملر یازلمشدر .)

(هر برسینه یازلغان شریعت حکملری بر برسینه موافقه یدر ، یا که
بر برسینه خلاف بولغانلاری ده بار میدر ؟)

(کوب حکملری بر برسینه موافقه یدر ، آراده بعض حکملری بر برسینه
خلاف بولغانلاری ده بار در .)

(فی اوچون بعض حکملری بر برسینه خلاف بولمشدر ؟)

چونکه سوکنند ان کیلگان کتاب زمانه سینه و خاقلار نك عادت
و قابلیت لرینه قاراب اول کیلگان کتاب نك بعض حکملرینی (منسوخ)
قیلمشدر ، یعنی اوزگارتمش و طوقتا تمشدر . شول سبببن سوکنی
کتابلار نك بعض حکملری اولکی کتابلار نك حکملرینه خلاف کبی کورینه در .
مثلا اولکی کتابلار نك سوکنی کتابلارده نیند این حکملری (منسوخ)
بولمشدر ؟

وَالذَّكَاءُ جَوَابِي خُذَا مَوْفُق بُو یورسه ایکنچی طبعک تفصیل ایدیله چکدر .
م افندی بودرسک بیلمی یکی قدر احکام منسوخه یی شفاها سو یله ملیدر .

قرآن و کلام شریف

بزنك پیغمبر مز محمد علیه السلام گه الله تعالی دن فی اسملی کتاب
کیلمشدر ؟

(قرآن) اسملی کتاب کیلمشدر . جهبع مسلمانلار نك قولنك بولغان
مقبس (کلام شریف) شول قرآندر که ، بیاک عزیز و شریف کتابدر .
اول کلام شریف محمد علیه السلام گه الله تعالی دن کتاب روشنک کاغذ لر
ایل کیلمشدی ؟

یوق کاغذ لر ایل تو گل کاغذ دن باشقه کیلمشدر .
فی روشحه کیلمش ؟

(ج) الله تعالى نك امری ایله جبرائیل فرشته کیلوب محمد علیه السلام
 قرآندگی سوره و آیتارنی اوقوب کورستهش . هر بر اوقولنه
 سوزارنی محمد علیه السلام خاطرینه آلوب قالهش . جبرائیل فر
 کیتکاندن صونك محمد علیه السلام اوزینك صحابه لرینه (*) اوقولنه
 کورستهش . هم اوزینك یازوچیلارینه بر نرسه گه یازوب قویار
 قوشهش . شول روشجه اولوغ بر کتاب بولوب جییهلشد .
 (س) اول کلام شریف محمد علیه السلام گه بر یولی کیلوشمی یاکه تور
 وقتده بولنوب بولنوب کیلوشمی ؟
 (ج) یکرمی اوج یل اچنده کیراک وقتینه قاراب ، بولنوب بولنوب کیلوشم
 (س) کلام شریفده نی اریازلوشم ؟
 (ج) آدم بالالارینه دنیا و آخرتاری اوچون کیراکلی بولغان سوزار یازلوشم
 مثلا اول زمانده غی بیغهرلرنك قصه لاری ، هر تورلی فائدلر
 وعظ لاری ، دعا و عبادت قیلونك طریق لاری ، دنیا معیشتینك
 نظام لاری و باشقه هر تورلی شریعت حکملری هر قایوسی کلام
 شریفده کوب بیان قیلنوشلارد .
 (س) کلام شریف قایوتل ایله کیلوشم ؟
 (ج) عرب تلی ایله کیلوشم . هر بر سوره لری عربچه در .
 (س) کلام شریفده گئی سوزارنی آ کلامی ممکنیدر ؟
 (ج) ممکندر . عربچه یاغشی بلوب علم تفسیر اوقوغان کشی کلام
 شریفکئی سوزارنك هر قایوسینی آکلیدر . (الا که متشابهات)
 (س) عربچه بلهک ممکنیدر ؟
 (ج) بیهک ممکندر . نظام و ترتیبلی کتابلار ایله بیهک اجتهاد قیابوب اوقوغان
 کشی ایکی یل اچنده بیهک یاغشی عربچه بله در .
 (س) مؤمن و مسلمان بولغان کشیار گه عرب تلمنی بلهک تیشلیهیدر ؟
 (ج) البته بیهک تیشلیمدر . چونکه عرب تلی بزنگ دینهز نك تلمدر .
 زیرا که بزنگ دینهز عربستانده باشلانیشدر ، پیغهرمز محمد
 (*) صحابه دیهک پیغهرمز محمد علیه السلام الله تعالی نك پیغهرمی
 بولوچیاغینه اینانوب اوز زمانده ایمان کیمتروب مسلمان بولغان
 وعهری بوینچه مسلمان بولوب ایمان ایله اولگان کشیار دیهکدر .

عليه السلام عرب اولادندند، پیغمبر من ذك تلی عرب تلمیذ، پیغمبر من سویله گان حدیث شریف من ذك هر برسی عربی در کلام شریف عربی در دین کتابلار من ذك اولوغلاری هر برسی عربی در نمازده و باشقه عبادت لار من ذك اولو طورغان دعا لار من ذك هر برسی عربی در لایز کامل موعمن و مسلمان بولونی دعوا قیلوب یوروب ده عربی هیچ بلمگانك بیک زور عیبدر.

(کلام شریفده نیچه سوره و نیچه آیت باردور؟)

(۱۱۴) سوره و (۹۲۲۹) آیت باردور .

ودخی (۷۷، ۴۳۹) سوز و (۳۲۵، ۷۴۳) حرفی باردور .

قدر (و بنده لرنك فعللری)

(بنده لرنك قیلغان فعللرینی قیلغوچی و بولدر غوچی کمدور؟)
 (بنده لرنك قیلغان فعللرینی کسب قیلغوچی بنك لار اولر یدر لار . اما بولدر غوچی و خلق قیلغوچی الله تعالی در . الله تعالی بنك لرنك قیلماقچی بولغان فعللرینی قیلوغه ایرك بیر ماسه اول فعللرینی اراده و خلق قیلماسه ، بنده لار اولر ی گنه هیچ بر اشنی قیلا آلماس ایدی لار . الله تعالی بنك لرنك اراده و اختیار قیلور لاق بر آرزوت بیرمشدر . بنده بر اشنی اراده قیلماسه ، اختیار ی ایله اول اشنی قیلوغه قوتیمینی صرف قیلادر . شوندا ان صوگ الله تعالی بنده لرنك تلا گان فعللینی خلق قیلوب بولدر لار . بنده لرنك هر بر فعللرینك کسب قیلغوچیمسی بنده لار اولر یدر . اما خلق قیلغوچیمسی الله تعالی در .

خیر و شر

(بنده لرنك یاخشی فعللرینی ده یهان فعللرینی ده خلق قیلغوچی الله تعالی میندر؟)

(البته هر قایوسیمینی خلق قیلغوچی الله تعالی در . بنده نیند این گنه فعلنی بولاسه ده اختیار ی ایله اراده قیلوب کسب قیلماقچی بولاسه ، الله تعالی شول فعلنی عادت بو نیچه تیز خلق قیلادر ؟)

اگر ده بنده اختیاری ایله یاخشی و ثوابلی فعلنی کسب قیلسه
 الله تعالی اول فعلنی رضالغی ایله خاتی قیلادر. اگر ده بنده اختیاری
 ایله یمان و گناهی فعلنی کسب قیلسه، الله تعالی اول فعلنگه راضی
 بولمیدر. راضی بولماسه ده بنده اوزی اراده قیلغاج نلا گانی بولسون
 دییوب، یمان فعل بولسه ده، خاتی قیلادر.

(س) بنده ننگ هر فعلینی خلق قیاوب بولدر غوچی الله تعالی اوزی بولغاج
 بنده لر که قیلغان فعللری اوچون ثواب و گناه بولامیدر؟

(ج) البته بولادر. چونکه اگر ده بنده اوز اختیاری ایله یاخشی فعلنی
 کسب قیلسه، آنگ اوچون ثواب بولادر، اگر ده اوز اختیاری ایله
 یمان فعلنی کسب قیلسه، آنگ اوچون گناه بولادر.

بنده لر که ثواب و گناه بولماقغی فعللرینی خلق قیاغانلاری اوچون
 توکل، بلکه اختیار لاری ایله اراده و کسب قیلغانلاری اوچوندر.
 بو خصوصیه بنده که هیچ جبر و ظام یوتدر. چونکه الله تعالی بنده که
 هیچ بر فعلینی کوچلاب خلق قیلیمیدر. بلکه اوّل بنده اوزی اختیاری
 ایله اراده قیلوب بر فعلنی کسب قیماقچی بولادر؛ شوندا ان صوغل الله
 تعالی اول بنده که رعایه و یاردم قیاوب اول فعلنی خلق قیلوب بولدرادر.

تقدیر و لوح محفوظ

(س) تقدیر نه دیمکدر؟

(ج) الله تعالی ننگ عالمده هر بر بولاچی نرسه لر نی و هر بر قیلنه چیق
 اشارنی تعیین قیلوب یازوب قویر قانغی دیمکدر.

(س) عالمده بولاچی نرسه لر ننگ و قیلنه چیق اشار ننگ هر قایوسی بولماس
 بورون اولدن تعیین قیلنوب قویله شیمیدر؟

(ج) البته هر بر نرسه و هر بر اشنگ قای زمان بولاچی ونی سبب ایله
 بولاچی ونی رو شچه بولاچی اولدن تعیین قیلنوب (لوح محفوظ) ده
 یازلوب قویا مشدر. عالمده هر نرسه و هر بر اش (لوح محفوظ) ده
 یازلغان رو شچه بولادر.

(س) (لوح محفوظ) نی نرسه در؟

(ج) کوکلر ننگ اوستند. کتاب کبی بر نرسه در.

(۳) بولاچق نرسه لر بولماس بورون لوح محفوظه نپچك يازلمش ؟
 (۴) بولاچق نرسه لر وقيلنه چق اشلر هر قا يوسى الله تعالى گه معلومدر .
 هر قا يوسى (لوح محفوظ) غه الله تعالى گه معلوم بولغان روشحه يازلمش لاردر .
 (۵) بنده لر ننگ بعضارى ايزگى بولاچقى و بعضارى گناهلى بولاچقى ده
 (لوح محفوظ) غه يازلمش ميدر ؟

(۶) البته هر قا يوسى يازلمشدر .
 (۷) ايزگى كشي لرننگ ايزگى بولمقلى و گناهلى كشي لرننگ گناهلى بولمقلى
 (لوح محفوظ) ده ايزگى يا گناهلى ديوب يازلغانلى اوچون بولامى
 ياكه آلاى توكله ؟

(۸) يوق آلاى توكله ، هر كمننگ ايزگى يا گناهلى بولمقلى اوزيننگ
 اختياري ايله بولادر . لکن ايزگى كشي ننگ اوز اختياري ايله ايزگى
 عملر قىلاچقى و گناهلى كشي ننگ اوز اختياري ايله گناهلى اشلر ني
 قىلاچقى الله تعالى گه اولدن معلوم بولغانلغند ان (لوح محفوظ) غه ده
 يازلوب قويلمشدر .

(۹) بنده گه (لوح محفوظ) ده شولاي يازلغان ، تقديرده ني يازلمش
 بولسه ، شولاش بولمى قالماس ، ديوب ، دنيا كيراكلرينى ده آخرت
 عملرينى ده قيلمچه يالقا لوانوب ياتمق و گناه اشلر ني قيلمق درست
 بولورمى ؟

(۱۰) هپچ درست بولماس ، هر كمنگ اجتهاد ايله حلال مال كسب قيلمق
 و اخلاص ايله ايزگى عملر قيلمق و هر بر گناه اشلردن طبيعتي تيميشليدر .
 هر بر اشنى تقدير گه صلتاب اوز اختيار نك بولغان اشلر ده ده تقدير گه
 صالنوب يالقا لوانوب ياتمق بيمك اهمق و همتمسز كشي لرننگ اشيدر .
 بنده لر ننگ اعضا لار يننگ قيا فتى ، عقلى و بختى هم اجاي كهي بنك لرننگ
 اوز اختيار لار نك بولما غان اشلر گنه تقدير گه همل قيلمق تيميشليدر .

اجل و قبر

(۱) اجل نه ديمكدر ؟

(۲) عمر نك چيگى ديمكدر . هر كمنك عمر ينك بر اجلى و چيگى باردر .

اجلی بیتکاج هر کم وفات بولا چقدر. اجلی بیتهمس بورون هیچ کم اولمیدر واجلی بیتکاج هیچ کم اولمی قالمیدر.

(س) بر آفت وسبب ایله اولگان کشیلر ننگ اجلی قای وقتدر؟

(ج) آلارننگ اجلیری ده اولگان وقتلاریدر. لکن آلا ظاهرده بر سبب ایله اولگان کبی کورنسه لرده اصلده آلا رده اجلیری بیتوب اولمکده درلر، چونکه اجلاری بیتکانگه کوره الله تعالی آلا رده آفت وسببلرینی طوغری کیترو در.

(س) قبرگه دفن قیلنغاندن ان سوگ میت فی حالده بولا در؟

(ج) هر میتدن ایمانی وقیلغان عمللری سؤال قیلنه چقدر.

(س) بس شوفندن ان سوگ فی بولا چقدر؟

(ج) یاخشی جواب بیره آلور لقی ایزگی کشیلر هر متک ونعمتک بولا چقلاردر.

یاخشی جواب بیره آلماساتی گناهلی کشیلر عناب قیلنه چقلاردر.

آخر زمان

(س) آخر زمان فی دیه کدر؟

(ج) اوشبودنیا ننگ آخری وبنکان کونی دیه کدر.

(س) آخر زمانده فی ار بولا چقدر؟

(ج) بوتون بیر یوزننگی آدمیلر هم حیوانلار وجنلر و بیره و کولکرده

بولغان فرشته لر اولوب بته چکلدر. بس شول زمانک دنیا مخلوقاتیننگ

هر قایوسی هلاک وفاتی بولوب بته چکلدر.

(س) آخر زمان قای وقت بولا چی؟ ایمدی آخر زمانغه نیچه ییل قالدی؟

(ج) آخر زمانک قای وقت وقای کون بولا چی الله تعالی گه گنه معلومدر.

آنک قای وقت بولا چیغنی الله تعالی دن باشقه هیچ کم بلمیدر. هر

زمان و هر کون آخر زماننگ بولا باشلامقغنی احتمالدر.

اشراط ساعت (آخر زمان علامتلى)

(۱) آخر زمان بولور آلدندان بر بيلسكى و علامت بولاچمهيدر ؟
 (۲) بولاچميدر . آخر زمان ياقنلاشقانلغينىڭ كوپ تورلى علامتلى باردور .
 شول علامتلىر بولمىچە طور وب دنيا بته چك توگلدور .
 (۳) اول علامتلىر نيار در ؟

(۴) آخر زمان بولور آلدندان بىر يوزنده (بنى اصغر) اسملى صارغلت
 توسلى بر تورلى قوملىر كو بايوب بوتون بىر يوزينه طار الاچقلاردور .
 كوپ ممالكلىرى اوز قوللاز ينه آلوب كوپ بىر لر كه حكم ايتە چكلىدر .
 اول زمانده اهل اسلام ممالكلىرى بىك ضعيفله نه چكلىدر . كوپ
 مسلمان ممالكلىرى (بنى اصغر) خاقينىڭ تصرفينه كره چكلىدر .
 بر نيچه زماندن صوڭ (بنى اصغر) خاقى يىگلوب بىك ضعيفله نه چكلىدر .
 آخر ده اوزلىرى ده باشقه قوم نك تصرفينه كره چكلىدر . شول
 زمانك مسلمانلار بىك قوتلى بولاچقلاردور . ودخى آخر زمان آلدندان
 بنى آدمده دين علمينه عمل و عبادتكه هوس بىك آن بولاچميدر ،
 خهر اچو ، زنا قىلو كىي گناهلار بىك كوپ بايه چكلىدر ، خاق آراسنده بر
 بر سىنه جبر و ظلم قىاشو بىك كوپ بولاچميدر ، بىر يوزنده و با
 كىي تورلى يوغىچلى اور ولار كوپ بولوب طوغانلار غه قاراغانك
 وفات بولوپ چىلار كوپ بولاچميدر . دنيا ده ايرلر كه قاراغانك خاتون
 قزىڭ مساى آر توق بولاچميدر .
 ودخى مال بىك كوپ بايوب آلتون و كوشنىڭ قدرى بته چكلىدر .

ياجوج و ماجوج

ودخى مشرق طرفندان (ياجوج و ماجوج) اسملى بر تورلى قوم
 چغوب بىر يوزينه طارالوب خاقنى طالب يور ييه چكلىدر ، يوللار ينه
 طوغرى كىلگن هر بر شهر و اوللار داغى هيوانلارنى و آسقلارنى
 طالب آشاب بتره چكلىدر ، بر نيچه وقت پور گاندىن صوڭ يوغىچلى
 بر آورو ايله آلارده هلاك بولاچقلاردور .

ییر یوزنده زلزله لر وییر اوبلولا کوب بولا چقدر، تور
 ضررلی ییلر ایسچکدر، بر زمان ییر یوزینی بر تورلی تون
 باصوب بارچه خالق کیمینی بوزاچقدر.
 اشبو علامت لر بولا باشلاغاچ آخیر زمان یا قنلاشقانلغینی کوتمک کیراک بولا

دجال

(بولاردان صوگ طاعی نیلر بولا چقدر؟

(ج) (دجال) اسملی بر سحر چی کشی چغوب کوب ییرلر گدیورور
 اوزینه بیک کوب کمه لر فی ایبارتد چکدر، اوزینه ایبارگان کشیلر
 کوب مال ییروب گناه قیلور غه او گرانه چکدر، کوب کشی مال
 و گناهغه قزغوب آکا تابع بولا چقلاردر.

حضرت مهدی

(آندان صوگ نیلر بولا چقدر؟

(ج) پیغمبر من محمد علیه السلام نك نسلندن (مهدی) اسملی بر ایزگی
 کشی چغوب خلقنی وعظ و نصیحت قیلوب فاسقانلار و ایمانسنزلقدان
 طیب-اچق ایزگی وعدل بولوغه دعوت قیلاچقدر. وهم عسکر
 جیبوب (دجال) قومینه فارشی باروب صوغش قیلاچقدر.
 شول آراده کو کدن حضرت (عیسی) علیه السلام ییر گه اینوب
 حضرت (مهدی) طرفینه یاردم قیلاچقدر. بس شول صوغش
 (دجال) اوزی هم عسکرینک کوبسی ملاک بولا چقلاردر، قالغانلاری
 ییملوب حضرت (مهدی) عسکرینه قوشلاچقلاردر، لکن
 اچارنده کوبسی منافق بولاچقلاردر، ظاهر مؤمن و مسلمان بولونی
 دعوی قیلسه لارده حقیقتک ایمانسنز بولاچقلاردر، بس شول زمانلارده
 (مشرق) طرفندان (دابة الارض) اسملی بر عجیب حیوان
 چغوب منافقلانوب مسلمانلار آراسینه قانشقان ایمانسنز کشیلر فی
 آیروب چقاراچقدر.

(دجال) هلاک بولغاندن ان صوگ دخی نیلر بولاچقدر ؟
 حضرت (عیسی) ایله حضرت (موسی) خلق آراسنک ایزگیلکنی
 وعد للکنی طاران اچقلاردر . بس شوندن ان صوگ بر نیچه بلغه قدر
 بوتون بیر یوزنده . جمیع خانی حق دینلی و ایمانلی بولوب بیک راحتک
 و طنچاق ایله عمر ایته چکلدر . اول زمانده . بیر یوزنده بیک امینک
 بولاچقدر . کشیلر آراسنده ده ، حیوانلار آراسنده ده ، هیچ بر چبر
 و ظلم دیگان نرسه قالمایه چقدر . مثلا بوری ایله قوی و قار چغا ایله
 کوگار چن بر برسندن هیچ قورقشمیچه یناشه یوریه چکلدر .
 اوشبور احتک وعد للک زمانی تمام بولغاندن ان صوگ نی واقعه بولاچقدر ؟
 خدا تعالی نک حکمتی ایله قویاشنک یورشی اوزگار چکلدر ، اعدتک
 مشرق طرفند از چغاطورغان قویاش مغرب طرفند ان چغاچقدر .
 بس شول واقعه بولغاندن ان صوگ (توبه) ایشگی یابلاچقدر .
 یعنی آندن صوگ هیچ کمک توبه سی مقبول بولمایه چقدر
 بو واقعه بولغاندن ان صوگ دخی نی بولاچقدر ؟
 بیر یوزنده . بیک قاتی بر زازله بولاچقدر ، اسرافیل فرشته اوزینگ
 قولینه طابشرلغان (صور) اسملی موگزی اور چکلدر ، بس شوندن ان
 صوگ بیر یوزنده گی هر بر جان اییاسی اولوب بته چکلدر .
 هر بر جان اییاسی اولوب بتکاندن صوگ نی بولاچقدر ؟
 بیک قاتی بر ییل ایسروب بیر اوستمند گی بار چه شهرلرنی و یورتلارنی
 و طاوولارنی خراب ایته چکلدر . بیر یوزی تیمب تیمگز بر صحرا بولوب
 قالاچقدر .
 آندن ان صوگ دخی نی بولاچقدر ؟
 بیرده و کوکده بولغان فرشته لره قابوسی اولوب بته چکلدر .
 بیر و کوک هم آلارده بولغان جمیع مخلوقات هلاک و فانی بولوب
 بته چکلدر . بس شول زمانده . الله تعالی ننگ اوزندن باشقه هیچ بر بار
 و ترک نرسه قالمایه چقدر .

قیامت کونی

دنیا مخلوقاتی تمام هلاک بولوب بتکاندن صوگ نی بولاچقدر ؟

- (ج) آندان صوك قيامت كوني بولا چقدر .
 (س) قيامت كو ننده ني بولا چقدر ؟
 (ج) الله تعالى عالمي يا كغادان تر گزه چقدر . شول رو شچه كه قبرلر
 وباشقه ييرلرده چرگان و طارالغان تنلر و گاوده ار الله تعالى نـ
 قدر تي ايله جيبيلوب و او يوشوب هر قايوسي سلامتله نه چكاردر .
 كمنگ گاوده و اعضالاري اوللگي ترك وقتلغي كبي بولوب او يوشه چقلار
 (س) آندان صوك دخي ني بولا چقدر ؟
 (ج) الله تعالى (اسرافيل) عليه السلامي ترگزوب آگا صورني ايكني
 مرتبه اورمه كه بويوره چقدر .
 (س) آندان صوك ني بولا چقدر ؟
 (ج) هيمع بنده ننگ اول زمانده صورده جيبيلوب طورغان جانلار
 صوردن چغوب هر قايوسي اوز گاوده لر يني ازلاب طارالشا چقلاردر
 شوندا ان صوك هر بر گاوده كه اوز ينك جاني كره چكدر . بس شوندا
 صوك قبرلرنك اوستي آچلوب هر بر كشي ترلوب قبرلرندن
 اوستينه چقا چقلاردر .
 (س) قبرلرندن ترلوب چقغان كشير قايا بارا چقلاردر ؟
 (ج) هر قايوسي (محشر) ميده انينه جيبلا چقلاردر .

محشر ميداني

- (س) محشر ييري نيمد اين ييردر ؟
 (ج) بنك لرنك دنيا ده قياغان اشلري حساب و تفتيش قيلنه چي ييردر .
 (س) محشر ييرنده نيلر بولا چقدر ؟
 (ج) هر بر بنده كه اوز ينك دنيا ده قياغان عمللري يازلغان دفترلر
 بيلروب ، قياغان عمللر ينك هر قايوسي اوز ينه معلوم ايتل چكدر
 و هر بر كيمسه نك عملی (ميزان) ايله اولچا نوب حساب قيلنه چقدر
 كم (جنت) كه كر ورگه تيمشلي ، كم (جهنم) كه كر ورگه تيمش
 هر قايوسي تعمين قيلنه چقدر .
 (س) محشرده بنك لرنك عمللر يني كملر حساب و تفتيش قيا چقلاردر ؟

۵۵۰
 (ج) الله تعالى نيك امری ایله (مؤکل) فرشته لر حساب و تقمیش قیلاچقلاردر.

صراط

(س) بند لر محشرده حساب فیلنغاندان صوگ قایا باراچقلاردر؟
 (ج) جهنم اوستینه قورامش صراط کو پوری یانینه باراچقلاردر. هر قایوسی
 صراط کو پرفندن اوتوب (جنت) طرفینه چوماغه آرزو قیلاچقلاردر.
 (س) صراط کو پرفندن حکم لر اوتوچ کلردر؟
 (ج) هر بر ایمانلی ایزگی کشیلر وهم گناهلاری عفو قیلنغان مؤمن بندلر
 بیک ییگلسک ایله اوتوب (جنتکه) سره چکلردر.
 (س) صراط کو پرفندن اوتو آلمان کشار قایا کیمته چکلردر؟
 (ج) هر قایوسی صراط کو پرفندن آستینه (جهنم) گه توشوب کیمته چکلردر.

س - - - س
 جنت و جهنم

(س) جنت نیند این ییردر؟
 (ج) جنت بیک راحت اورندر. آندو کرگان بندلر قایوسی بیک عجیب
 لذتلی نعمتلر ایله هرمتله نه چکلردر. الله تعالی آندو بیک زینتلی
 سزایار و گوزل باقچه لار و تورلی تورلی لذتلی یمیشلر و بیک طاتلی
 صولی و تورلی تورلی طاتلی شرابلی چیشمه لر یارا توب حاضرلاب
 قویهدر. جنتده ایزگی بندو ارگه بیک گوزل مور تزلاری ده
 بیرلر چکلر. (غلمان) اسمنک بیک کوب قوللار آندو کرگان کشیلرگه
 خدمت ایتوب یورویه چکلردر. جنتده بولاردان باشقه دخی بیک
 کوب تورلی عجیب حرمت و نعمتلر بولاچقدر که آلارنی تل ایله
 سویلاب وقام ایله یازوب بیان قیابوب بترمک ممکن توکلر.

(س) جهنم نیند این ییردر؟
 (ج) جهنم بیک قباحمت و اوکغایسز اورندر. آندو کرگان کشیار اوت ایله
 و باشقه تورلی آور عذابلار ایله جزا و عذاب قیلنه چقلاردر.
 (زبان) اسملی بیک کوب عذاب فرشته لاری آندو کرگان کشیلرنی
 هیچ فرغانه یچه بیک قاتی عذاب قیلاچقلاردر.

(س) جنتکه نیند این کشیلر کره چکلردر؟
 (ج) دنیاده وقتده الله تعالی بیورغان اشلرنک هر قایوسینی ادا قیلور
 الله تعالی طیغان اشلرنک هر قایوسندن ان طیغان ایمانلی، ایزک
 ودیانتلی کشیلر کره چکلردر. ودخی گناهلاری عفو قیلنغان مؤمن
 بند لر کره چکلردر.

(س) جهنم گه نیند این کشیلر کره چکلردر؟
 (ج) هر بر ایمانسز کشیلر ودنیاده وقتک الله تعالی بو یورغان اشلرنی قیلنغان
 والله تعالی طیغان اشلرنی قیلوب گناهلی بولغان فاسق ودیانتسز
 کشیلر کره چکلردر.

(س) جنتکه کرگان کشیلر بر وقتده آندان چغاچقلار میدر، یا که آند
 مژگی قالاچقلار میدر؟

(ج) جنتکه کرگان کشیلر هیچ آندان چغاچق تو گللردر، مژگی ترک بولوب
 شونده قالاچقلاردر. آندده هیچ اولم یوقدر.

(س) جهنم گه کرگان کشیلر بر وقتده آندان چغاچقلار میدر، یا که آلوده
 مژگی قالاچقلار میدر؟

(ج) ایمانسز کشیلر مژگی جهنمده قالاچقلاردر، آلوده هیچ اوله چک
 تو گللردر، جهنمده اولم یوقدر. اما گناهلاری عفو قیلنماوسبیلی
 کرگان ایمانلی کشیلر، گناهلارینک جزاسی قدر جهنمده قالسه لارده،
 جزالاری تمام بولغاندن ان صوکه بز وقتنی آندان چغاچقلاردر. جهنمدن
 چغاندن صوکه آلوده جنتکه کروب گناهسز کشیلر کبی آلوده
 مژگی جنتده قالاچقلاردر.

گناهلی بند لر

(س) اسلام دینینک حقلغینه واسلام دیننمه اینانورغه تیمیشلی بولغان
 مسئله لرنک هر قایوسینه کوکلی ایله اعتقاد قیلسه ده، نفسینی طیبا
 آلهیجه گناه اشلرنی قیلنغان کشی (مؤمن و مسلمان) لقدان چغارمی
 یا که چقماسی؟

(ج) (مؤمن و مسلمان) لقدان چقماس، کوکلنمه ایمان و اعتقادی بولغانک
 همان (مؤمن و مسلمان) بولور، لکن شولای بولسه ده اول کشی
 (فاسق) و (گناهکار) دییوب آتالور.

(فاسق) نه ديمكدر ؟

(گناهلی كشی ديمكدر .

(گناه اشرفی قیلوب (فاسق) بولغان كشیلر نك (جهنم) عذابندان

فوتلوا احتماللاری بار میدر ؟

(بار در . الله تعالی گناهلارینی عفو قیلغان بعض بنلار جهنم گه هیچ

کرمیچه جنتکه کرمک احتماللاری ده بار در .

(الله تعالی بعض گناهلارینی عفو ایته چکمدر ؟

(اگر ده فضل و کرمی ایله تلاسه ، عفو ایته چکدر .

(الله تعالی نیند این گناهلارینی عفو ایته چکدر ؟

(الله تعالی تلاسه هر گناهنی عفو ایتسه ده اختیار لیدر . لکن الله تعالی

عدلدر . عدل بولغانلغی اوچون (حرام غیر ظلمی) بولغان

گناهلارینی غنه عفو ایته چکدر . اما (حرام ظلمی) دیموب آتالا

طور غان گناهلارینی ظلم تیگان و مظلوم بولغان کشی باهل و راضی

بولمیچه طور و ب عفو ایتمه چکدر . اگر ده مظلوم بولغان کشی

ظالمک قیلغان کشیدن باهل و راضی بولسه اول وقت آتی ده تلاسه

عفو ایته چکدر .

(حرام ظلمی) دیموب آتالا طور غان گناهلار نیند این گناهلاردر ؟

(قیلوچی کشینک اوزندن باشقه کشیگه جبر و ظلمی تیمه طور غان گناهلاردر .

نیلر کبی ؟

(مثلا کشینی اوتورمک و قینماق ویمان تل تیمیرمک و کشینک مالینی

اوغرلاب یا طالب یا که آلداب آلمق کبی .

(حرام غیر ظلمی) دیموب آتالا طور غان گناهلار نیند این گناهلاردر ؟

(قیلوچی کشینک اوزندن باشقه کشیگه جبر و ظلمی تیمی طور غان گناهلاردر .

نیلر کبی ؟

(مثلا حرام طعاملرینی آشماق ، حرام اچمکلرینی اچمک و زنا قیماق کبی .

(الله تعالی نیند این کشیلر نك گناهلارینی عفو قیلاچقدر ؟

(قیلغان گناهلارینه دنیا ده وقتند . بیک اوکوب کامل اخلاص ایله

(توبه) قیلغان کشیلر نك گناهلارینی عفو قیماق لغینی الله تعالی

وعد . قیماشدر .

س (قیلغان گناهلارندان دنیاده وقتده (توبه) قیلا آلمیچه و
بولغان مؤمنلرنك گناهلاری ده عفو قیلنمق احتمالی بار میدر
ج (باردر: پیغمبر لرنك و باشقه ایزگی کشیلرنك (شفاعت) قیلولار
سببلی بیک کوب کشیلرنك گناهلاری عفو قیلنمقغی احتمالی
خصوصا بزك پیغمبر مز محمد صلی الله علیه وسلم (شفیع المن نبی
در ' اوزینك امتندن بولوپ (فرض و واجب) عملرینی قیلغان
صوفا (سنت) عملرینی ده کوب قیلغان کشیلرگه محمد علیه السلام
کوب شفاعت قیلاچقدر.

س (پیغمبر لرنك و باشقه ایزگی کشیلرنك شفاعتندن محروم بولغان
گناهلی کشیلرنك گناهلاری ده عفو قیلنمق احتمالی بار میدر?
ج (باردر: الله تعالی (غفور) در ' اوزی تـ لا گان بعض بند
گناهلارندان هیچ (توبه) قیلمی و فـات بولغان بولسه لار
و هم ایزگیلرنك شفاعتندن محروم بولسه لارده ' گناهلارینی اوزینه
(فضلی) و (رحمتی) ایله عفو قیلماغه الله تعالی قادر و اختیار لیدر
لکن الله تعالی ذك عفو قیلنمقغینه طایانوب گناه اشارینی قیلنمق
درست تو گلدر. چونکه الله تعالی ذك (غفور) لگی کبی (قهار) لغی
باردر. الله تعالی (قهار) لك و (عدل) لك صفتی ایله گناهلار
بند لرنی بیک فاتی عذاب ده قیلاچقدر.

جنتده الله تعالی نی کور مک

س (جنتده نیند این بر زور و عجیب واقعه بولاچقدر?
ج (جنتده بولغان هر بر موعمن بند لره الله تعالی حضرتلرینك اوزینه
کور چکلدر.
س (الله تعالی حضرتلرینی بند لرنی روشقه کور چکلدر?
ج (کور نور روش و کیفیتی بزرگه معارم تو گلدر. شولای بولسه
جنتده الله تعالی نی کوره چکمزگه اینانمق تیمیشلیدر.

حضرت آدم و حوا علیهما السلام

(دنیاده ایک اول یار اتلغان کشیلر کملر در؟
 آتامز حضرت آدم ایله آتامز حضرت حوادر. بوتون دنیاداغی
 کشیلرنک ایک اولگی باباسی حضرت آدم و ایک اولگی ابیسی حضرت
 حوادر. اوشبو ایکی کهمسه دن اولییر یوزنک هیچ برکشی بولمامشدر.
 بز کمنگ ذریتندن من؟
 هر قایومز حضرت آدم علیه السلام ننگ ذریتند نهمز. یعنی آنک
 نسلند نهمز، شونک او چون بز-رگه (بنی آدم) دیلور که
 آدم علیه السلام ننگ بالالاری و اوغلانلاری دیمکدر.

محمد علیه الصلوة والسلام

بزنک پیغمبر من کمدر؟
 محمد صلی الله علیه وسلم در. بز هر قایومز آنک امنتند نهمز.
 محمد علیه السلام قایوزمانده دنیاغه کیلمشدر؟
 (۵۷۰) نچی تاریخ میلادی ده، (۲۷) نچی آپریلده و (۱۲) نچی
 ربیع الاولده دوشنبه کون دنیاغه کیلمشدر.
 یمنی اوشبو (۱۹۰۰) نچی تاریخ میلادی ده محمد علیه السلام ننگ
 بوغان زمانند ان بیرلی نچه نچی یل بولادر؟
 (۱۳۳۰) نچی یل بولادر.
 محمد علیه السلام قای بیرده و قایوشهرده دنیاغه کیلمشدر؟
 باده عربستان اسملی بیرده (مکه مکرمه) اسملی شهرده دنیاغه کیلمشدر.
 یوشهرده عمر ایتمشدر؟
 (۵) یاشیمه قدر (مکه مکرمه) ده عمر ایتمش آنندان صوکنک
 مدینه (شهرینه) (هجرت) قیلمش یعنی کوچمشدر.

- (س) نیچہ نچی یا شندہ پیغمبر بولمشر ؟
- (ج) (۴۰) نچی یا شندہ پیغمبر بولمشر .
- (س) پیغمبر بولغانچی فی ہالدہ بولمشر ؟
- (ج) یاش وقتدان اوق بیک عقلیلیق و بیک طوغریلیق ہم یاخشیلیق مشهور بولمشر . بو تون مکہ خلقی آنک خلقی وطبیعتینی بید یاراتمشلار . بیک طوغریلغندان (محمد الامین) دیوب آت یورتہمشلار . زور راق اشارده ہر قایوسی آٹا کیمکاش قیلا باشلامش بالا وقتندان اوق (عالی جنابلی) و بلند درجہلی ہر الوغ ک بولاچی ظاہر بولمشر .
- (س) پیغمبر بولغانچی نیند این اش بر لہ شغالانمشر ؟
- (ج) (خدیجہ) اسملی ہر بیک بای خاتوننک سودا اشارینی تد بیر قید اوچون (وکیل) بولمشر .
- (س) نیچہ یا شندہ اویلانمشر ، و خاتونلقغہ کہنی آلمشر ؟
- (ج) بکر می بشنچی یا شندہ اویلانمشر . مذکور حضرت ہدیجہ اور اوزی عرض قیلمشر ، بس حضرت رسول قبول ایتمشر .
- (س) حضرت خدیجہ ^{۱۰۰} کبری اول زماندہ نیچہ نچی یا شندہ بولمشر ؟
- (ج) قر قانچی یا شندہ بولمشر .
- (س) حضرت رسول پیغمبر بولغانچی مکہ و عربستان خاقی قایم دیندہ بولمشلار ؟
- (ج) کوبسی پوتلارغہ تابنوجی (پتہرست) و مجوسی بولمشر . لا ارادہ بعضاری یہود و نصاری دینینہ آوشقانلاری دہ بولمشر . شیلای بولسہدہ ، کوبسی ابراہیم علیہ السلام ننگ دینندہ و ملتندہ ہو اوچہلغنی دعوی قیلوب یورمشر .

(پیغمبر لایگی فی روشچہ باشلانمشدر؟)

حضرت رسول قرغچی یاشارینه یمتکاج دنیا اشلرینی طاشلامش،
 اوز فکری وعقلی برله الله تعالی بارلغینی بلوب آگا دعوا وعبادت
 قیلا باشلامش. کو بسنچه (مکہ مکرمه) ننگ بر طرفنده (حراء)
 اسملی طاوده بر غارغه باروب الله تعالی گه دعا قیلوب او طور مش.
 بر کون شول طاوده او طور غان زماننده حضرت جبرائیل کیلوب
 اقرأ سورہ سینک باشینی او قومش. ینه ایکنچی وقتک الله تعالی آتی
 پیغمبر قیلغاناغینی وخلقلارنی (اسلام) دینینه اوند مک او چون
 ایچی قیلغاناغینی سویلامشدر.

(شوندا ان صوگ محمد علیه السلام فی قیلمشدر؟)
 الله تعالی بویورغان روشچہ آقرون آقرون خلقلارنی (اسلام) دینینه
 اوندی باشلامش و بر نیچه کشینی مسلمان قیلمشدر.
 ایگ اوّل کم ایمان کیتروب مسلمان بولمش؟
 ایگ اوّل الوغ ایرلردن حضرت ابو بکر صدیق و خاتونلاردان حضرت
 خدیجه کبری و صبیلردن حضرت علی (رضی الله عنهم) ایمان کیتروب
 مسلمان بولمشلار.

(پیغمبر بولغاندا ان صوگ مکہ مکرمه ده نیچه یل طور مشدر؟)
 اون اوچ یل طور مشدر.

(آندا ان صوگ قایا هجرت قیلمش یعنی کوچه مشدر؟)
 آندا ان صوگ الله تعالی ننگ امری ایله (مدینه منوره) شهرینه هجرت
 قیلمشدر. اول هجرت قیلغاج آگا ایباروب مکده وقتک مسلمان
 بولغان کشیلرده مدینه منوره گه هجرت قیلمشلاردر.
 بز اهل اسلام تاریخنمی یعنی یللارنک مسابینتی قایسی یلدا ان باشلاب
 حساب قیلماز؟

ج (حضرت رسولنک مکہ مکرمہ دن مدینہ منورہ گہ ہجرت فی یامندان باشلاب یورتہ ز.

س (اوشبو تاریخ فیچک دیوب اتالادر؟

ج (تاریخ ہجری دیوب اتالادر.

س (اوشبو (۱۹۰۰) نچی تاریخ میلادی ده تاریخ ہجری ینک فیچک یلی بولادر؟

ج ((۱۹۰۰) نچی تاریخ میلادی ده (۱۷) نچی آپریلده تاریخ

ہجری ینک (۱۳۱۸) نچی یلی باشلانادر. یعنی محمد علیہ السلام

مکہ مکرمہ دن مدینہ منورہ گہ کوچکان زمانندان بیرلی (۱۳۱۷)

یل طولوب (۱۳۱۸) نچی یل باشلانادر.

س (محمد علیہ السلام مدینہ منورہ ده وقتده نیلر قیلمشدر؟

ج (اہل اسلامی بیک کوبایتہش وجمیع اہل اسلامغہ پادشاہ حکمندر

بولوب ایمانسز خلقلارنی اسلام دینینہ کیمترک وبر اسلام مملکہ

حاصل ایتمک اوچون ایمانسز کشیار گہ قارشی صحابہ لرنی عسک

ایتوب (غزوہ) وصوغشلار قیلدر مش. (۸) نچی تاریخ ہجری

(مکہ مکرمہ دن) بیٹوب اوزینہ آلمش. (۱۰) نچی تاریخ ہجری

(مکہ مکرمہ گہ) باروب جمیع اہل اسلام ای-لہ برگہ

قیلمش وشول حج وقتندہ اللہ تعالی دن کلام شریفنگ ایٹ صوٹغش

آیتاری کیلمش. شول آیتارنی اوقوب صحابہ لر گہ اللہ تعالی ننگ قرآن

تمام کیلمگنا بکنی واسلام دینیننگ حکماری تمام بیان قیلنغان لغین

سویلامش واوزیننگ اجلی یاقنلاشقان لغین آکلاتوب جمیع خاققہ

بیک کوب وعظ ونصیحت سویلامش. اوزی وفات بولغانچی صحابہ

لرینہ اللہ تعالی بو یورغانچہ اسلام دینیننگ حکماری نی ہر قایوسین

بیان قیلوب بتر مشدر.

س (محمد علیہ السلام فیچک نچی یاشندہ دنیادان کیمتمشدر؟

(مدینه منوره ده اون یل طور غاندان صوٹ (۶۳) نچی یاشند .
 و (۶۳۲) نچی تاریخ میلادی ده و (۱۱) نچی تاریخ هجری ده
 (۱۲) نچی ربیع الاول ده دوشنبه کون دنیادان کیتمشور .
 محمد علیه السلامک قبر شریفی قاید در ؟

(مدینه منوره ده (روضه مطهره) و حرم مسجد ینک اچند مخصوص
 بر (قبّه) اچند در . روضه مطهره غه کیلوب هر یالک بیک کوب
 حاجیلار قبر شریفینی زیارت قیلو ایله مشرف بولالار (وفقنا الله)

محمد علیه السلامک معجزه لری

(بزنگ پیقه بر مز محمد عابیه السلامک نیند این معجزه لری بولمشور ؟
 آنک معجزه لری بیک کوب بولمشور . سیرُ النبی و تواریخ انبیا
 کتابلارنده کوبسی بیان قیلنمشلاردر .

(مشهور معجزه لری نیلر در ؟

(اوشبولارددر :

(بر زمان کیچ ایله 'ایمانسز کشیلرنک صنماق اوچون صور اولاری
 بو نیچه 'قولی ایله اشاره قیلوب آینی ایکی کیسا کنگه یاروب کورسته مشور
 آی ایکی کیسا کنگه یارلوب بر کیسا گی طاونک بر طرفند ان ایکنچی
 کیسا گی طاونک ایکنچی طرفند ان کورنوب طور مشور .

(محمد علیه السلام حضرت ابو بکر صدیق رضی الله عنه ایله مکه مکرمه دن
 کوچوب مدینه منوره گه کرگاج (ابو ایوب الانصاری) اسملی
 صحابه یورطینه توشمشلار . ابو ایوب الانصاری رضی الله عنه ایکی سینه
 ینمار لک بر آرش حاضر لامش . آش حاضر بولغاچ محمد علیه السلام ابو
 ایوبکه مدینه شهر ینک الوغ کشیلر ینی مجلسکه چاقور ورغه بو یورمش
 جموعی یوز سکسان کشی قدر قونافلار جیمله مشلار 'هر قایوسی شول
 طعامدان آشامشلار ' حضرت رسولنک معجزه سی برکتند . آش هیچ

کیمیمه مش. بو معجزه فی کور گاندن صوگ مجلسکه کیلگان کشیار
هر قایوسی ایمان کیتروب مسلمان بولمشلاره

۱۱ (۳) حدیبیه صحرا سنک صوغش زمانک صحابه لر بیک صوصامشلار، حضر
رسول صووی کیمبکان بر قویوغه دعا قیلوب تو کر مش، شول صاع
قویو صوایل طولمش، جمیع عسکر صواچمش و حیوانلارینه ده اچر مشلار
۲ (۴) بر زمان صحرا ده صحابه لر صوصامشلار حضرت رسولنگ قولینه آرزو
صوول بر کاسه بیر مشلار، حضرت رسول کاسه ده گی صوغه بارماقلارین
۳ تیبیر مش. کاسه شول ساعت صوایل طولمش. یمتمش سیکسان کش
شول کاسه دن اچوب صوغه طویه مشلار. هم اوز کاسه لرینه ده طوتور مشلار
هنوز کاسه ده صوبتمه مشدر.

۵ (۵) بر زمان حضرت رسول مجلس یاماب اوج یوز قدر کشی دعون
قیلمش. بر کچکنه طاباق ایله خرمانی بر کتله مش. اوج یوز قدر کش
هر قایوسی شول صاوتدان آشاب طویه مشلار. معجزه بر کتله
طاباقداغی خرما هیچ کیمیمه مشدر.

۶ (۶) بر زمان محمد علیه السلامنگ آلدینه آشارغه آغولی ایت کیتروب
قویه مشلار ایکان، ایت (مینی آشاماگز مین آغولی) دیموب طاوش بیر مش

۷ (۷) بر بوری و بر قر کجه سی و بر تویه محمد علیه السلامنگ معجزه سی ایله
تلاگه کیلوب سویلا شه مشلار. (معلم افندی قصه لرینی سویله مه لی)

۸ (۸) بر کشی پیغمبر لگنگه شاهدش باری؟ دیموب صورا مش ایکان،
شول تیره ده اوسوب اوطور اطورغان بر آغاچ حضرت رسولنگ یانینا
کیلوب کلمه ۶ شهادتنی ایتمش ده، اوسه طورغان اوزینه باروب
اوطور مش.

۹ (۹) خندق صوغشی وقتنگ بر آرپا ایکمگینی بر کتلامش ایکان بر منگ قدر
کشی شول ایکمکنی آشاب تمام طویه مشلار.

۱۰ (۱۰) حنین صوغشنته دشمن طر فنده غی عسکر لر گه بر اوج طو فراق

- آلوب ارغتمش . دشمن عسکرلرنك هر برينك كوزيند و فراق طولوب ييگلولرينه سبب بولمشد .
- (۱۱) بر زمان محمد عليه السلام آتاسی ايله بر طوغان آغاسی حضرت عباس اوچون خیر دعا قيلغان وقتده ، اوينك ديوارلارندان (آمین ، آمین) ديگان طاوشلار ايشتمهشد .
- (۱۲) بر زمانده آنك قولنده طاشلار دان (سبحان الله ، سبحان الله) ديگان تسميح طاوشی ايشتمهشد .
- (۱۳) حضرت رسول جهمه کون مسجدده خطبه فی اولده بر خرما آغاچينه آرقاسینی سویاب او قورايگان . سوکره بيمیگراک بولسون اوچون ايکی باصقچلی بر منبر یاصاند رمش . بر جهمه ده شونك اوستينه منوب خطبه اوقی باشلاغاج اولگی خرما آغاچندن گویا قايغران روشده یغلاغان طاوش کیلهمش .
- (۱۴) حضرت محمد عليه السلامنك ايك الوغ معجزه سی (کلام شریف) در شویله که کلام شریف بيمک عجیب (فصیح و بلیغ) در . بنی آدمگه دنیا راحتگی و آخرت سعادت اوچون کیراک بولاچق حکم و نظاملارنك هر برسی آنک بار در . شونك اوچون کلام شریف حضرت رسولنك اوزی ترتیب قيلغان سوز ، یعنی آدم سوزی بوله . فی احتمالی هیچ یوقدر . البته هیچ شبهه سن الله تعالی طرفندن ان کیلگان سوز لر در . الله تعالی طرفندن ان کلام شریف کیله کلگی البته بيمک الوغ معجزه در .

(پیغمبر من محمد عليه السلامنك آتا و باباسی که ار در ؟)

(محمد عليه السلامنك آتاسی (عبد الله) اسمیدر ، آنک آتاسی)

(عبد المطلب) اسمیدر ، آنک آتاسی (هاشم) اسمیدر ، آنک

آتاسی (عبد مناف) اسمیدر .

س (آناسی فی اسمیلمدر؟)

ج (آمنه) اسمیلمدر که (وهب) اسمی کشینک قزیدر.

س (محمد علیه السلامک ایک اولسگی خاتونی کهدر؟)

ج (حضرت خدیجه کبری رضی الله عنها در.

س (محمد علیه السلامک نیچه بالاسی بولمشدر؟)

ج (اوج اوغلی و دورت قزی بولمشدر که اوغلاری (قاسم ، ابراهیم

و عبد الله) اسمی لردر (رضی الله عنهم) و قزلاری (رفیه ، زینب ،

ام کلثوم و فاطمه) اسمی اردر (رضی الله عنهن) .

پیغمبر من حضرت محمد علیه السلامک به بیع احوالی تواریخ کتابلارنده

تفصیلا بیان قیلنمشدر .

صحابه لار

س (محمد علیه السلامک صحابی لری کهدر؟)

ج (پیغمبر من محمد علیه السلامک صباغ و سلامت وقتند . آنی کوروب

و آثا یولقوب ایهان کیتروب مسلمان بولغان کشیلردر .

س (اول صحابی لرنیند این کشیلردر؟)

ج (هر قایوسی بیک یاغشی کشیلردر . پیغمبر من حضرت محمد علیه السلامنی

کوروب ایله مشرف بولغان کشیلردر . آلا رنک هر قایوسینی بز لر

دوست و یاقن کورمک تیمشیلیدر .

چهار یار

س (صحابی لرنک افضلنی کهدر؟)

ج (اول حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه ، آندان صولک حضرت عمر

الخطاب رضی الله عنه ، آندان صولک حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه ،

آنند ان صولك حضرت على اله رضى رضی الله عنه در. اوشبو دورت صحابى لى بيك الوغ كشيلىدر. حضرت رسول نك بيك ياقن دوست كشيلىرىدر. شو نك اوچون آلاى (چهار يار رسول) ديبوب آتالورلىر. مؤمن و مسلمان بولغان كشيگه اوشبو چهار يار نك هر قايسينى دوست و ياقن كورمك تپيشايدىر (رضوان الله عليهم اجمعين).

خليفة لى

- (حضرت رسول وفات بولغاندىن ان صولك آنك اور نينه كم (خليفة) بولمىشدر؟)
 (صحابه لى نك اتقاقى ايله هلقا اوزره حضرت (ابو بكر) رضى الله عنه خليفة بولمىشدر.)
 (حضرت ابو بكر نيچه يلى خليفة بولمىشدر؟)
 (ايكى يلى ده اوچ آى خليفة بولمىشدر.)
 (آندىن صولك كم خليفة بولمىشدر؟)
 (آندىن صولك حضرت (عمر) رضى الله عنه خليفة بولمىشدر.)
 (حضرت عمر نيچه يلى خليفة بولمىشدر؟)
 (اون يلى ياروم چاماسنده خليفة بولمىشدر.)
 (حضرت عمر وفات بولغاندىن ان صولك كم خليفة بولمىشدر؟)
 (آندىن صولك حضرت (عثمان) رضى الله عنه خليفة بولمىشدر.)
 (حضرت عثمان نيچه يلى خليفة بولمىشدر؟)
 (اون ايكى يلى چاماسى خليفة بولمىشدر.)
 (حضرت عثمان وفات بولغاندىن ان صولك كم خليفة بولمىشدر؟)
 (آندىن صولك حضرت على رضى الله عنه خليفة بولمىشدر.)
 (حضرت على نيچه يلى خليفة بولمىشدر؟)
 (دورت يلى قدر خليفة بولمىشدر.)

- س (حضرت علی وفات بولغاندان صرک کم خلیفه بولمشد؟)
 ج (حضرت علی نك اوغلی (حسن) رضی اللہ عنہ خلیفه بولمشد.)
 س (حضرت حسن نیچہ یل خلیفه بولمشد؟)
 ج (آلتی آی قدر خلیفه بولغاندان صوٹ اهل اسلام اچنہ فتنہ باصل رسول اوچون پادشاہلقنی حضرت (معاویہ) گہ طا بشر مشدر.)
 اهل اسلامك (خلیفه) لر ينك احوالی (تاریخ اهل اسلام) کتابلار نلا تفصیلا بیان قیلنمشد.

أَهْلُ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ

- س (حضرت رسولنك صحابه لر ی وفات بولوب بتمكندن صوٹ اهل اسلام اعتقادده نیچہ تورلی (فرقه) گہ بولنمشد؟)
 ج (مجھوعی یمتھش اوچ فرقه گہ بولنمك گئی روایت قیلنمقدہ در. اما مشهور فرقه لر اوچدر .)
 س (اول اوچ فرقه قایو فرقه لر در؟)
 ج (اهل السنة والجماعة) فرقه سی ، (شیعه) فرقه سی و (معتزله) فرقه سی .)
 س (اوشبو اوچ فرقه نك قایوسینك اعتقادی حقدر؟)
 ج (اهل السنة والجماعة فرقه سینك اعتقادی حقدر .)
 س (بز اوز مز قایو فرقه دنمز؟)
 ج (بز لر اهل السنة والجماعة فرقه سنن نمز .)
 س (اهل السنة والجماعة فرقه سینك اعتقادی فی روشچہ در؟)
 ج (پیغمبر مز محمد علیه السلام اوزی و صحابه لر ی دین و شر یعت حکم لر ی نلا فی روشچہ اعتقاد قیلاہشلار در ، اهل السنة والجماعة فرقه سینك اعتقادی ده شولر روشچہ در. هیچ اوز گلر تلهش تو گلدر .)

(س) اوشبو کتابده غی مسئله لر، قایو فرقه نك اعتقادی اوز رینه یازلمشدر.

(ج) اوشبو کتابده غی مسئله لر هر قایوسی اهل السنة و الجماعة فرقه سینك

اعتقادی اوز رینه یازلمشلاردر، هر قایوسی حق سوزلر در؟

(س) (شیعہ) فرقه سینك اعتقادی نی روشچه در؟

(ج) آلا رنك اعتقادی ده کوب مسئله ده اهل السنة و الجماعة اعتقادی روشنچه

در. شولای بولسه ده بعض مسئله لر ده خلا فقلاری ده باردر.

مثلا اهل السنة و الجماعة فرقه سی حضرت رسولدن صو لك آنك اورنینه

امام و خلیفه بولور غه تیمیشلی کشی حضرت (ابو بکر) رضی الله عنه

ایدی شونك او چون جمیع صحابه نك اتغافی ایله اول اول خلیفه بولدی

دیورلر. آندان صو لك حضرت (عمر) رضی الله عنه و آندان

صو لك حضرت (عثمان) رضی الله عنه و آندان صو لك حضرت

(علی) رضی الله عنه خلیفه بولدی دیورلر.

اما شیعہ فرقه سی حضرت رسول صلی الله علیه و سلمدن صو لك حضرت

(علی) رضی الله عنه خلیفه بولمق تیمیشلی ایدی، حضرت علی دن

صو لك آنك نسلندن بولغان سید لر گنه خلیفه بولمق تیمیشلی ایدی،

حضرت ابو بکر و حضرت عمر و حضرت عثمان رضی الله عنهم

خلیفه بولماسقه تیمیش ایدی دیورلر. اوشبو نك کبی دخی باشقه بر

نیچه تورلی مسئله ده ده خلا فقلاری باردر (تفصیلی بیك اوزوندر)

(س) (معتزله) فرقه سینك اعتقادی نی روشچه در؟

(ج) آلا رنك اعتقادی هم بعض مسئله ده اهل السنة و الجماعة نك اعتقادینه

باشقه در، چونکه آلا ر اوزلرینك ضعیف عقلارینه بیك اشانا طورغان

کمه لر در، آلا رشریعت حکم لرندن اوزلرینك عقلارینه صیماغان

مسئله لر که ظاهر نیچه اشانماسلار. عقلارینه موافق کیلمه گان حکم لر نك

هر قایوسینی (تاویل) قیلوب ایکنچی تورلی ایتوب مطالعه قیلورلار.

مثلاً، آلاز قېردە مېتىك ترلوووينه، وسؤال فرشته لاری کیلوووينه، قېردە
 میت نعمت یا عذاب کوروووينه، صراط کوپری بولاچغینه، عملرنک
 میزان ایله اولچانوووينه والله تعالی جنتده گئی کشیلر گه کورنوووينسه
 ظاهر نچه اشانماسلار

س () (اهل السنة والجماعة) فرقه سندن بولغان کشیلر نیچک دیموب
 آتالورلار؟

ج () (سنی) دیموب آتالورلار.

س () (شیعه) فرقه سندن بولغان کشیلر نیچک دیموب آتالورلار؟

ج () (شیعی) دیموب آتالورلار (عوام آراسنک آلازغه قزلباش دیمولور)

س () (معتزله) فرقه سندن بولغان کشیلر نیچک دیموب آتالورلار؟

ج () (معتزلی) دیموب آتالورلار؟

اوز عقلینه ایباروب شریعت حکملرینه ظاهر نچه گنه اعتقاد قیلمیچه

تاویل قیلغان کشیلر هر بری (معتزلی) حکمند درلر .

س () (شیعه و معتزله) فرقه سندن بولغان کشیلر مسلمانهی یا که مسلمان

توگلهی ؟

ج () دین اسلامک هقلغینه ایمان کیتروپ قبله غه قاراب نماز او قوغانلاری

هر قایوسی مسلماندرلار. شولای بولسه ده بعض مسئله لرده خطا

اعتقاد قیلغاناقلاری اوچون گناهلیدرلار. آلازغه هیچ بر وقت

سببسنز (کافر) دیب ایتمک درست توگلدنر. چونکه آلاز نک،

الله تعالی نک بار لغینه و برلا گینه اشانولارند. و محمد علیه السلام

الله تعالی نک حق پیغمبری بولو چیلغینه اشانولارند. و کلام شریف

الله تعالی نک کنای بولووینه اشانولارند. هیچ کیچیک یوقدر،

آلاز هر قایوسی خصوصاً بوزمانده غیلاری اعتقادلاری ایله مؤمن

و مسلمان بولونی کامل اخلاصلاری ایله دعوا قیلمکدرلار. اول زمانده

آلارنىڭ آراسىنىڭ بىك خىلاف اعتقادلى و بىد مذەبلىلرى دە بولمىشدر،
لكن ايمىنى بوزمىندە آندايلىرى كۆپ قالمامىشدر.

شريعەت

(س) شريعەت نە دېمىكىر ؟

(ج) دىن اسلامدە بولغان اعتقاد، عبادات و مەبەشەت ھەمكارى دېمىكىر.

(س) شريعەت ھەمكارى قايدە بىيى قىلىنمىشدر ؟

(ج) (آيت كورىمە) لردە و (ھىدەيت شريف) لردە بىيان قىلىنمىشدر.

(س) (آيت كورىمە) نە در ؟

(ج) قرآن و ھەمكار شريفنىڭ اچىندە بولغان سوزلاردر.

(س) (ھىدەيت شريف) نە در ؟

(ج) پىغمبەردىن مۇھىمى صلى الله عليه وسلم نىڭ مبارىك سوزلار بىدر.

(س) قرآن دەگى آيتلار دىن ھەدىيەت شريفلار دىن شريعەت ھەمكار بىنى آڭلامق

مەكەنمىدۇر ؟

(ج) ھەر بىچە بىك كەمىل بەلگەن كەشىگە بەعض ھەمكار بىنى آڭلامق مەكەندۇر.

اما شريعەتنىڭ ھەر بىر ھەمكار بىنى آڭلامق اوچون (مەجتەھ) بولمق

كېرەككىر، (مەجتەھ) بولماغان كەشى آيتلار دىن ھەدىيەت شريفلار دىن شريعەت

ھەمكار بىنىڭ ھەر قايسى سىمىنى آڭلاب چىغارا آلمىدۇر.

مەجتەھ

(س) نىمىدۇر بىن كەشى مەجتەھ بولادۇر ؟

(ج) ھەر بىر تەلىمىنىڭ ھەر بىر مەنىسى و سىرار بىنى بلوب، بىك كەمىل عالم بولوب،

آيت و ھەدىيەت نىڭ ھەمكارى و سىرار بىنى ياخشى آڭلاراق بولغاندىن

مۇركەب، كەمىل اجتەھادايىلە دىن مەسئەلەلەرنىڭ ھەر قايسى سىمىنى فەكر لەگەن

كشى (مجتهد) بولادر .

(م) مجتهد بولورلىق بولماغان كشىلار شريعت حكملىرىنى نىچىك بولور
ومعيشتمك هم عبادتده نى روشچە عمل قىلورلار ؟

(ج) بر مجتهد نىك منىمىنە ايماروب هر مسئله ده شول مجتهد نىك منىمىنە
ايله عمل قىلورلار .

مذهب

(م) مذهب نه ديمىكدر ؟

(ج) بر مجتهد نىك شريعت حكملىرىنى آيت وحدىتلاردن قاراب اجتهاد ايلغى
فكر لب آتلاغان يولى ديمىكدر .

(م) مشهور مجتهدلر نىچىكدر ؟

(ج) دور تدر .

(م) كىملردر ؟

(ج) ۱) ابو حنيفه امام اعظم نعمان بن ثابت رحمه الله عليه ،

۲) امام شافعى محمد بن ادريس رحمه الله عليه ،

۳) امام مالك بن انس رحمه الله عليه ،

۴) امام احمد بن حنبل رحمه الله عليه .

(م) اوشبو مجتهدلر نىك منىمىنە بولورلىق بر برسینه موافقيدر ياكە مخالفيدر ؟
يعنى باشقىمىدر ؟

(ج) بىك كوپ مسئله لرده بر برسینه موافقيدر . بر برسینه مخالف بولغان
مسئله لرى ده باردر . لىكن آلا بىك كوپ توغلىدلار .

(م) اوشبو مجتهدلر قايسى مسئله لرده بر برسینه مخالفيدر ؟

مثلا امام اعظم ابو حنيفه منىمىنە تىننىق قانچە قىلغى طهارتنى بوزادر ،
امام شافعى منىمىنە بوزميدر . امام اعظم منىمىنە اير كشى
غانونىك تىننىق طوطى قىلغى طهارتنى بوزميدر ، امام شافعى منىمىنە